JHS 152 Liite 1: Perustietolomake

Prosessi kuvataan vuokaaviomuotoisella prosessikaaviolla ja siihen liittyvillä 1–3 tekstisivuilla. Tavoitteena on kuvauksen yksiselitteisyys ja ymmärrettävyys niin että jokainen prosessiin osallistuva ymmärtää kuvatun asian samalla tavalla. Kuvauksen tulee vastata todellista toimintaa. Sanallinen prosessinkuvaus laaditaan organisaation tarpeen mukaan.

1	Prosessin nimi	**Liikenneoperaattori: PETI pysäkin tunnisteiden käyttö matkatiedoissa, uuden (kilvettömän) pysäkin luominen, pysäkin tietojen muokkaus, pysäkin poisto (tilapäinen), ilmoitus virheellisestä tiedosta (EVK/TVV/kunta).**
2	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Jani Riekkinen 18.11.2026
3	Kuvauksen hyväksyjä ja hyväksymispäivämäärä	Ei ole hyväksytty vielä. Liikenneoperaattorit voivat kommentoida kaaviota, jonka jälkeen tehdään tarvittavat muutokset.
4	Versionumero	0.65 (luonnos)
5	Prosessin tarkoitus	Prosessi kuvaa liikenneoperaattoreiden vastuut Pysäkki- ja esteettömyystietokannan (PETI) tietojen lisäämisessä, ylläpidossa ja PETI:n pysäkkitunnisteiden käyttämisestä mm. joukkoliikenteen reiteissään. Liikenneoperaattorit ovat 1.1.2026 voimaantulleen Laki liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista (992/2025) mukainen datan haltijan velvollisuus toimittaa ja ylläpitää pysäkkitiedot käyttäen kansallista liityntäpisterekisteriä. Pysäkki- ja esteettömyystietokanta PETI toimii lain tarkoittamana valtakunnallisena liityntäpisterekisterinä, ja pysäkkitietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta vastaa kyseisen tiedon haltija (datan haltija). Datan haltija vastaa omista tiedoistaan. Esimerkiksi pysäkkitietojen haltijan velvollisuutena on saattaa sääntelyn edellyttämät tiedot vaadittuun muotoon ja jakaa ne säädösten mukaisesti. TVV ja kunta ovat datan haltijoita katuverkon pysäkkien osalta alueellaan. PETI tarkoitettu Suomen liityntäpisteiden päätietokannaksi. Liityntäpisteitä ovat kaikki joukkoliikenteen viralliset pysäkit, terminaalit ja paikat, jotka ovat eri liikennepalveluissa matkustajien kaupallisia nousu- ja jättöpaikkoja. PETI sisältää kaikki liikennemuodot, sekä myös nousu- ja jättöpaikat, joilla ei ole liikennemerkkiä E6 Linja-autopysäkki. Linja-autopysäkin (E6) liikennemerkin saa asettaa tienpitäjä tai kunta, riippuen siitä, millä tiellä pysäkki sijaitsee. Elinvoimakeskus ja Väylävirasto voivat asettaa linja-autopysäkin merkin maanteille, kunta asettaa merkin katuverkolle. **Liikenneoperaattorit** eivät voi asettaa linja-autopysäkin merkkiä, mutta he voivat luoda PETIin liikennemerkittömiä pysäkkialueita haluamiinsa paikkoihin liikenneturvallisuus huomioiden. Liikenneoperaattorit toimivat datan haltijoina niiden liikennemerkittömien pysäkkien osalta, jotka puuttuvat liityntäpisterekisteristä ja jotka he itse lisäävät. PETI sisältää myös asemien ja laitureiden esteettömyystiedot sekä liityntäpysäköinnin tiedot. Tiedot välitetään rajapinnasta pysäkkitiedon mukana. Tiedot ovat maksutta kaikkien hyödynnettävissä REST-rajapinnan kautta sekä eurooppalaisten standardien mukaisissa NeTEx Nordic- ja GTFS-muodoissa. Reittioppaat, matkaketjupalvelut ja karttasovellukset hyödyntävät näitä

		rajapintoja. Kaikille pysäkeille annetaan valtakunnallinen tunnus, johon joukkoliikenteen ja muun liikenteen toimijat ovat velvollisia linkittämään omat liikennöintitietonsa. Datan haltijan on huolehdittava siitä, että liityntäpisteet, eli pysäkit ja niiden esteettömyystiedot on viety PETIin 31.3.2027 mennessä. Esteettömyystiedot on lisättävä, mikäli ne ovat tiedossa. Liityntäpistetietojen toimittamis- ja ylläpitovelvoitteen lisäksi laki velvoittaa valtakunnallisten tunnisteiden käyttöön. Tämä velvoite koskee liikenneoperaattoreita, joiden on matkatietojulkaisuissaan hyödynnettävä valtakunnallisen liityntäpisterekisterin tietoja, kuten nimeä sekä pysäkki- ja laituritunnisteita. PETI luo pysäkeille lain edellyttämät yksilöivät tunnisteet ja matkatietojen julkaisijoiden tulee viitata PETI:n valtakunnallisiin tunnisteisiin omissa matkatieto- ja reaaliaikapalveluissaan. Tiedot tulee ylläpitää siten, että valtakunnallisesta liityntäpisterekisteristä saatavat tiedot vastaavat voimassa olevaa tilannetta. Datan haltija on velvoitettu korjaamaan puutteelliset tiedot viipymättä.
6	Prosessin omistaja	Jani Riekkinen
7	Prosessin mallintajat ja mallinnuspäivämäärä	Jani Riekkinen 18.11.2026
8	Prosessin lähtötilanne	PETI:n tiedot eivät ole ajantasaisia: 1. Tarve uudelle kilvettömälle pysäkille missä tahansa sijainnissa liikenneturvallisuus huomioiden. Eli joukkoliikenteen reittiin kuuluva liikennemerkitön/kilvetön nousu- ja jättöpaikka puuttuu PETI:sta. Lisää uuden pysäkin PETI:in. 2. Muutos kilvettömän pysäkin varustuksessa, tiedoissa tai sijainnissa. 3. Kilvettömän pysäkin poisto tilapäisesti pois käytöstä tai palautus käyttöön (vain itsensä luomat pysäkit) 4. Huomaa virheen/puutteen käyttämässään EVK, TVV/kunta hallinnoimassa pysäkissä 5. Huomaa virheen rautatieaseman esteettömyystiedoissa, ilmoittaa Väylävirastoon. Velvoitettu käyttämään PETI:n pysäkkitunnisteita mm. joukkoliikenteen reiteissään. Havaitsee puutteen itse, vastaanottaa ilmoituksen tai Vaco raportin virheiden (virheitä pysäkkien tunnisteissa) korjaaminen.
9	Prosessin lopputilanne	PETI:n tiedot ovat ajantasaisia: 1. Uusi kilvetön pysäkki on luotu PETI:in ja se on heti käytettävissä. 2. Pysäkin tietoja on muokattu ja ne ovat ajantasaiset ja oikein PETI:ssa. 3. Pysäkki on poistettu käytöstä tilapäisesti tai palautettu käyttöön. Liikennettä pysäkille ei voi olla silloin kuin se on merkitty

		poistetuksi käytöstä 4. Virheelliset tiedot on korjattu tai tietoja täydennetty PETI:in datan haltijan toimesta. Mikäli datan haltija (EVK/TVV/kunta) ei hoida velvollisuuttaan viipymättä, voi liikenneoperaattori ilmoittaa asiasta valvovalle viranomaiselle Traficomille. Traficom päättää mahdollisista valvontatoimenpiteistä (uhkasakko tai teettämisuhka) 5. ERSAD tiedot on korjattu ja ajantasaiset (Väylävirasto vastaa datan haltijana) Käyttää PETI:n pysäkkitunnisteita mm. joukkoliikenteen reiteissään ja velvoitteet on täytetty ja matkatieto on oikein. Mikäli liikenneoperaattori ei kaytä tunnisteita ja matkatiedossa on virheitä, voi valvova viranomainen Traficom päättää valvontatoimenpiteistä.
10	Prosessin asiakkaat	Kaikki PETI:n pysäkkitietoja hyödyntävät tahot, esimerkiksi - Joukkoliikenteen viranomaiset: Traficom, kunnat, Toimivaltaiset viranomaiset (TVV) - Liikenneoperaattorit, jotka käyttävät pysäkkitietoja reiteissään ja matkatiedoissaan - Muut yritykset ja yksityishenkilöt, jotka hyödyntävät pysäkkitietoja omassa toiminnassaan tai palveluissaan.
11	Prosessin sidosryhmät	- Matkatiedon hyödyntäjät ja pysäkkitiedon käyttäjät, kuten eri liikennemuotojen henkilöliikenteen toimijat, järjestäjät ja tilaajat (esimerkiksi liikenneoperaattorit, kunnat, TVV ja Traficom). Nämä toimijat huomaavat usein mahdolliset pysäkkitietojen puutteet ja voivat korjata virheellisiä tietoja itse, tai ilmoittaa virheistä datan haltijalle (EVK, toinen TVV tai kunta), jolla on vastuu ylläpitää tiedot siten, että tiedot vastaavat voimassa olevaa tilannetta. - Elinvoimakeskus (EVK) vastaa maantien pysäkkitiedoista ja niiden ylläpidosta samoin kuin TVV ja kunnat vastaavat katuverkon pysäkkien tiedoista (datan haltija). EVK ei tuota matkatietoa, joten he ei eivät itse käytä pysäkkien tunnisteita. - Traficom valvoo, että lakia liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista (992/2025) sekä siihen liittyviä ITS-direktiivin EU-asetuksia, kuten MMTIS-asetusta, noudatetaan. - Väylävirastolla ja asemanhaltijoilla on velvollisuus ylläpitää rautatieasemiin ja laitureihin liittyviä laajoja esteettömyystietoja, joita ERSAD-lainsäädäntö koskee. - Fintraffic vastaa kansallisesta yhteyspisteestä ja liikennejärjestelmän perustietopalvelusta. Liityntäpisteitä koskeva tietopalvelu on PETI.
12	Prosessin asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset	Ajantasainen ja oikea pysäkkitieto löytyy Suomen yhteiskäyttöisestä Pysäkki- ja esteettömyystietokannasta (PETI). Jos tiedossa on puutteita, niin asiakas voi itse korjata tai täydentää tietoja, mikäli heillä on tarvittavat oikeat tiedot tiedossa. Jos

		tietoja ei ole, EVK/TVV/kunta/Väylävirasto on velvoitettu korjaamaan vastuullaan (datan haltija) olevat puutteelliset tiedot viipymättä.
13	Prosessin menestystekijät	Laadukas ja ajantasainen tieto pysäkeistä, pysäkkien esteettömyystiedoista ja liityntäpysäköinnistä. Puutteellisen tai virheellisen tiedon havaitseminen ja korjaaminen kohtuullisessa ajassa vastuiden mukaisesti.
14	Prosessin mittarit	Pysäkkien lukumäärä, Vacon löytämien virheiden määrä reitti- ja aikataulutiedoissa sis. pysäkkitiedot.
15	Prosessin keskeiset resurssit ja muut volyymitiedot	Rajapintojen käyttö, ladattujen aineistojen määrä, käyttötuen palvelupyyntöjen määrät ja niiden kehitys.
16	Prosessin ohjaus ja kehittämismenettely	Mikäli prosessissa on puutteita tai se ei toimi riittävän hyvin, palautetta pyydetään (jani.riekkinen@fintraffic.fi) . Palautteen perusteella prosessia ja toimintaa parannetaan yhteistyössä osapuolien kanssa.
17	Rajapinnat muihin prosesseihin	Rajapintoja muihin prosesseihin ei ole, oma prosessikaavio on tehty pysäkkitiedon datan haltioille: - Elinvoimakeskus (maanteiden tienpitäjä ja maanteiden pysäkkien datan haltija) - Toimivaltaiset joukkoliikenteen viranomaiset (TVV) ja kunta (katuverkon tienpitäjät tai joukkoliikenteen järjestäjät, katuverkon datan haltijoita alueellaan) Sekä matkatiedon hyödyntäjille, joita laki velvoittaa valtakunnallisten tunnisteiden käyttöön: - Liikenneoperaattorit (pysäkkien tunnisteiden käyttö, tietojen muokkaus sekä uusien liikennemerkittömien pysäkkien luominen).